

САВЕТОВАЊЕ У НОВОМ САДУ

О ИЗРАДИ ТЕРМИНОЛОШКИХ РЕЧНИКА

Приликом саветовања о језику и правопису одржаном, на иницијативу Матице српске и после опсежне анкете у Летопису, у Новом Саду 8 — 10. децембра 1954. год., у коме су узели учешћа истакнути представници науке и културе, одлучено је да се, поред других послова, приступи и изради заједничке терминологије за све области економског, научног, и уопште културног живота. Старање о реализовању ове одлуке било је поверено Матици српској и Матици хрватској. У међувремену поједини од тих значајних послова приведени су крају (израђен је и већ уведан у живот нови, јединствени правопис, рад на речнику савременог српскохрватског књижевног језика је у завршној фази тако да је I том већ припремљен за штампу), а разговори вођени у стручним круговима потврдили су неопходну потребу да се приступи и изради заједничке терминологије и показали једнодушну жељу заинтересованих установа и организација да узму учешћа у раду. Стога је Српска академија наука и уметности сазвала, у име иницијатора ове акције, први састанак ради разматрања проблема и доношења потребних одлука.

Овај састанак одржан је 24. фебруара 1964. године у Новом Саду, у Матици српској. Састанку су од стране друштвених организација и органа власти присуствовали Бурица Јојкић, секретар Покрајинског комитета СКС за Војводину, Тима Врбашики, председник Општинске скупштине, Вукашин Кешељ, секретар Среског комитета СКС, Миладин Гвозденов, председник Просветно-културног већа Покрајинске скупштине, и Ж. Теофиловић, изасланик Савезног савета за координацију научних истраживања.

Све позване установе упутиле су своје делегате, тако су на састанку узеле учешће ове установе и њихови представници:

Југославенска академија знаности и умјетности: др Мате Храсте, академик; др Иво Томашећ, академик; др Буро Курепа, дописни члан; Марин Франичевић, дописни члан;

Српска академија наука и уметности: др Илија Буричић, председник; Велибор Глигорић, потпредседник, др Милан Бартош, секретар; др Борђе Лазаревић, академик; инж. Никола Обрадовић, др Урош Ружићић, академик; др Јован Туцаков, академик; др Вукић Мићовић, академик; Михаило Вукдраговић, академик; др Михаило Стевановић, академик; др Јорјо Тадић, академик; др Душан Недељковић, академик; арх. Бранислав Којић, академик; др Милисав Лутовац, академик;

Словенска академија знаности и уметности: др Виктор Корошећ, академик;

Београдски универзитет: др Божидар Борђевић, ректор; др Драгомир Малић, проректор; др Бранимир Јанковић, професор; др Радомир Анђус, професор;

Загребачко свеучилиште: др Људевит Јонке, декан Филозофског факултета;

Љубљанско свеучилиште: др Горазд Кунцел, професор; др Алберт Струна, професор;

Сарајевски универзитет: др Живко Славнић, професор; др Шефкија Раљевић, професор; арх. Милорад Радонић, професор;

Новосадски универзитет: др Мирко Стојаковић, професор; др Војислав Крајован, професор; др Владимир Милићев, професор; инж. Лазар Стојковић, професор; др Бранко Пешић, професор;

Институт за македонски језик: др Блаже Конески, проф. унив.; др Благоје Корубин, проф. унив.;

Научно друштво Босне и Херцеговине: др Илија Кеџмановић, професор;

Матица хрватска: др Владимир Филиповић, потпредседник;

Матица словенска: др Франце Берник, секретар;

Матица српска: Радомир Радујков, председник; др Бранислав Букуров, потпредседник и секретар Научног одељења; Живан Милсавац, секретар; др Милорад Живанчевић, секретар Књижевног одељења; Живојин Бошков, управник Ручнописног одељења; Миливој Николајевић, управник Галерије МС; Сава Јосић, директор Издавачког предузећа МС; Младен Лесковац, Бошко Петровић, Милош Хашић и Мирослав Јерков, чланови Управног одбора; Светислав Марић, председник Одбора Научног одељења.

Такође су били присутни и други научни и јавни радници: др Вјекослав Фиштер, професор Медицинског факултета у Загребу; Алфонс Геспан, професор из Љубљане, Драгољуб Павловић, уредник Војне енциклопедије у Београду; др Рудолф Коларич, проф. унив. из Новог Сада; др Александар Мла-

Др Илија Буричић ошвара саветовање

Радити – истовремено и паралелно на широком плану

деновић, доцент универзитета из Новог Сада, Лазар Атанацковић, техн. директор Издавачког предузећа МС и други.

Састанак је отворио и у име сазивача поздравио госте и учеснике председник Српске академије наука и уметности др Илија Бурчић. Радно председништво, у које су присутни изабрали др Илију Бурчића, Радомира Радујкова, др Владимира Филиповића, др Франца Берника, др Божидара Борђевића, Блажа Конеског и др Илију Кеџмановића, наставио је руковођење састанком под председништвом Радомира Радујкова.

Радно председништво: с лева на десно: Ф. Берник, Б. Конески, Б. Борђевић, И. Бурчић, Р. Радујков и В. Филиповић

Живан Милисавић, секретар Матице српске, поднео је потом реферат «Разговори о термилошким речницима у прошлости», а академик др Михаило Стевановић дао је уводну реч о стручној страни проблема.

У дискусији, која је трајала пре и после подне, узели су учешћа: др Виктор Корошец, др Драгомир Малић, др Људевит Јонке, др Вукић Мишовић, др Благоје Корубин, др Алберт Струна, арх. Милорад Радонић, др Буро Курепа, др Милан Бартош, др Мате Храсте, др Душан Недељковић, др Живко Славинић, др Иво Томашећ, др Владимир Филиповић, др Бранко Пешић, др Борђе Лазаревић, др Божидар Борђевић, проф. Светислав Марић и др Милан Луговац.

Сви дискусанти изјаснили су се за приступање послу око израде термилошких речника. Уједно су изјаснили о досадашњим радовима на изради термилологија у појединим научним гранама и струкама, указали на стечена искуства и поднели сугестије за даљи рад.

На предлог изабране комисије, чији су чланови били: др Милан Бартош, др Франце Берник, др Људевит Јонке, др Илија Кеџмановић, Блаже Конески и Живан Милисавић, присутни су, после дискусије у којој је узело учешћа више делегата, једногласно усвојили

следеће закључке:

»1. Потреба израде заједничких термилошких речника наглашена је већ на познатом Новосадском договору из године 1954. а данас се, све снажнијим развојем привреде, технике и науке и све тежијим и јачим додиром југословенских националних култура, намеће захтев да се приступи решавању тога проблема којим су заинтересовани сви народи Југославије.

2. Сматрамо да у раду на термилологији треба обухватити српскохрватско, словеначко и македонско језичко подручје.

3. Рад на термилологији треба да обухвати све области привредног, културног, научног, стручног, друштвеног и политичког живота и да се извршава истовремено и паралелно преко редакционих комисија за поједине гране поменутих области.

Препоручује се оснивање посебних термилошких комисија при академијама, научним друштвима и универзитетима са потребним бројем стручних секција и њихово повезивање са редакцијама појединих термилошких речника.

4. Термилошки речници треба да буду израбени по јединственим методолошким начелима која ће се утврдити на састанцима стручњака. Поједине термилошке речнике радиће најпозваније научне институције из одређених области са својим научним сарадницима а уз сарадњу лингвистичких стручњака.

При изради ових речника водиће се рачуна о посебностима појединих националних термилологија, уколико не постоје јединствени термини.

У састављању термилошких речника треба искористити сав досадашњи публицирани и обрабени материјал.

5. Брига о целокупној овој акцији поверава се Организационом одбору. Чланове овога Одбора именуваће Припремни одбор у који улазе председници (или њихови представници) академија, матица, Научног друштва БХ, Заједница југословенских универзитета и Савета Института за македонски језик.

6. Организациони одбор, између осталог, треба да предузме потребне мере да се обезбеде кадрови који би се посебно посветили припремама и изради термилошких речника и да се осигурају материјална и финансијска средства неопходна за овај рад.

7. Организациони одбор предаваће завршене термилошке речнике појединим струка матицама и Институту за македонски језик ради издавања.

8. Са овим Закључцима треба упознати Савезно извршно веће, републичка извршна већа и друге заинтересоване институције и органе.»

Госћи и учесници на саветовању

Предвиђа се да ће се следећи састанак, који ће припремити Организациони одбор и на коме би се донеле одлуке у вези са стручним радом на изради термилошких речника, одржати у јесен ове године.

У част учесника састанка председник Матице српске Радомир Радујков приредио је ручак на Тврђави, а на завршетку рада председник Општинске скупштине Тима Врбашки свечани пријем у хотел «Парку».

Свечана седница поводом 138. годишњице оснивања Матице српске

ВУКОВА ПРОСЛАВА У МАТИЦИ

Гости на Свечаној седници

Овогодишња традиционална Свечана седница Матице српске 16. фебруара посвећена је прослави Вука Караџића. У присуству великог броја гостију, међу којима су запажени председник Покрајинског извршног већа АПВ Илија Рајачић, професори Новосадског универзитета, научни, културни и јавни радници, уводну реч је одржао председник Матице Радомир Радујков а књижевник Младен Лесковац одржао је предавање на тему **Вук и Мушички**.

Овом приликом у Матичиним просторијама отворена је и изложба дела Вука Караџића која су штампана за његова живота а својина су Библиотеке Матице српске. Изложено је: 85 књига, 5 алманаха, 11 новина, 11 посебних додатака Новина сербских, 1 рукописна књига, као и 30 писама и 3 рукописне књиге из Матичиног Рукописног одељења. Међу изложенима биле су и књиге са Вуковим посветама. Матичина Библиотека има највећу збирку књига са Вуковим посветама, а од Вукових дела издатих за његова живота недостају јој само II и III књига Народних српских пјесама (Лајпциг, 1823), неколико додатака Новина сербских и неколико превода. Изложба је затворена 25. фебруара.

У оквиру Вукове прославе Матица ће издати још необјављену и објављену преписку Вука Караџића са руским научницима. Уводну студију и коментаре даће др Голуб Добрашиновић, који ће и припремити књигу за штампу.

Саветовање уредника о Лексикону југословенских писаца

Седамнаестог јануара 1964. године одржано је у Матици српској саветовање Редакције и уредника Биографско-библиографског лексикона југословенских писаца. Присуствовали су редактори: Живојин Бошков, др Сграхиња К. Костић, Живан Милисавец, др Бошко Новаковић, Борђе Сп. Радојичић, и уредници Бура Варга, др Радомир Димитријевић, Франце Добровољц, Енвер Бербеку, др Илија Кеџмановић, др Иштван Сели, др Раду Флора и др Фрањо Швелец.

На саветовању су размотрени досадашњи резултати и проблеми даљег рада и усвојени су рокови довршавања појединих томова Лексикона за штампу.

ДОДЕЉЕНА ЗМАЈЕВА НАГРАДА ЗА 1963. ГОДИНУ

У другом делу Свечане седнице, 16. фебруара, уручена је Змајева награда Матице српске за 1963. годину. Одлуком жирија који су сачињавали Маријан Матковић, Живан Милисавец, Борислав Михајловић, др Бошко Новаковић и Драшко Ребеп, награда је 6. фебруара додељена песницима Драгутину Тадијановићу — за целокупно песничко дело поводом збирке песама *Прстен*, и Стевану Раичковићу — такође за целокупно песничко дело, поводом збирке песама *Камеча успаванка* и *Песме*. Награду је прогласио и уручио председник Матице Радомир Радујков а известилац жирија био је Живан Милисавец. Добитницима су уручене дипломе које је израдио сликар Миливој Николајевић. Новчани износ награде од 300.000 динара подељен је на двојицу добитника.

После уручења награде и речи захвалности добитника на високом признању, др Бошко Новаковић је говорио о песничком стваралаштву Драгутина Тадијановића, а Драшко Ребеп о поезији Стевана Раичковића. Чланови студентске сцене читали су изабране фрагменте из опуса ових песника.

Радомир Радујков уручује дипломе Змајеве награде Драгутину Тадијановићу и Стевану Раичковићу

До сада је обрађено 954 писца на првих десет слова абетеде (на 154 ауторска табака). Прикупљена је и библиографија и литература о нашим писцима на 19 страних језика.

Закључено је да се до краја 1964. обраде сви писци на првих десет слова абетеде и да се до краја 1965. године припреми за штампу први том Лексикона, до краја 1967. други, до краја 1969. трећи и до краја 1970. четврти том.

У првом тому Лексикона обрадиће се савремени писци закључно до 1964. године (ранија граница била је 1960. година). Према томе, и досадашње обраде писаца треба употпунити библиографијом и литературом за период од 1960. до 1964.

Прослава 125. годишњице јавног рада Библиотеке Матице српске

Годином 1963. Библиотека Матице српске, навршила је 125 година јавног рада. Овај јубилеј најстарије библиотеке у Србији и једне од најстаријих у земљи, свечано је прослављен и обележен значајним и успешним културним манифестацијама.

Прослава је почела 12. октобра 1963. свечаном седницом Управног одбора Матице српске и Савета Библиотеке, која је одржана у Матичиној свечаној дворани, у присуству највиших покрајинских и републичких политичких руководиоца, представника високих научних и културних установа и друштвено-политичких организација, као и бројних културних и јавних радника из Новог Сада и Београда.

Свечаној седници је председавао Радомир Радујков, председник Матице српске, а реферат о Библиотеци Матице српске у савременим условима поднео је управник Библиотеке Павле Малетин, Уводну реч Радомира Радујкова и реферат Павла Малетина доноси у целини Библиотечарски годишњак Друштва библиотекара Војводине за 1963. годину.

Вељко Петровић отвара изложбу књига VIII века

Након завршене седнице, свечаност је настављена у Галерији Матице српске где је, у присуству свих учесника свечане седнице, отворена изложба: »Српска штампана књига осамнаестог века«, коју су организовале Библиотека Матице српске и Народна библиотека СР Србије. Изложба је постављена на савремен начин у китњастим барокним витринама, израђеним специјално за ову прилику, по нацртима сликара Јована Бицичког.

Изложбу је отворио академик Вељко Петровић. Реч Вељка Петровића објављена је у Летопису МС, св. за децембар 1963.

После отварања изложбе, председник Матице српске Радомир Радујков приредио је гостима пријем у просторијама ресторана на петроварадинској Тврђави.

У оквиру прославе, другог дана, 13. октобра, Покрајински одбор Друштва библиотекара СР Србије за Војводину, организовао је Конференцију библиотекара која је одржана у свечаној сали Матице српске са следећим дневним редом: 1) О потреби монографија значајних библиотека, референт Драгиша Полужански, управник Библиотеке Филозофског факултета у Новом Саду, и 2) О потреби биографија знаменитих библиотекара, референт Јелена Николић, библиотекар Библиотеке Матице српске. У оба реферата истакнута је потреба организованог и систематског рада на прикупљању и објављивању грађе, како за историју библиотека, тако исто и за биографије појединих, значајних библиотекара. Конференцији су присуствовали библиотекари из Београда, Сарајева, Скопја и Цетиња поред већег броја библиотекара из Војводине.

Истог дана, после конференције, учесници су посетили Доситејево Хопово и Иришки венац на Фрушкој гори.

Деветнаестог октобра у Матичиним просторијама приређено је другарско вече за службенике Библиотеке.

Библиотека Матице српске и Народни универзитет, организовали су 25. октобра предавање на тему: Кад се рабала нова српска књижевност — осамнаести век. Уводно предавање одржао је Борбе Сп. Радојичић, професор Филозофског факултета у Новом Саду, а одабране текстове читали су студенти новосадског Универзитета, уз музичке илустрације.

Крајем 1963. изашла је пета свеска »Библиотечара«, која је посвећена јубилеју Библиотеке Матице српске.

О току читаве прославе јавност је обавештавана опширним написима у новосадском Дневнику и другим дневним листовима, а почетак свечане седнице и отварање изложбе приказан је на телевизији.

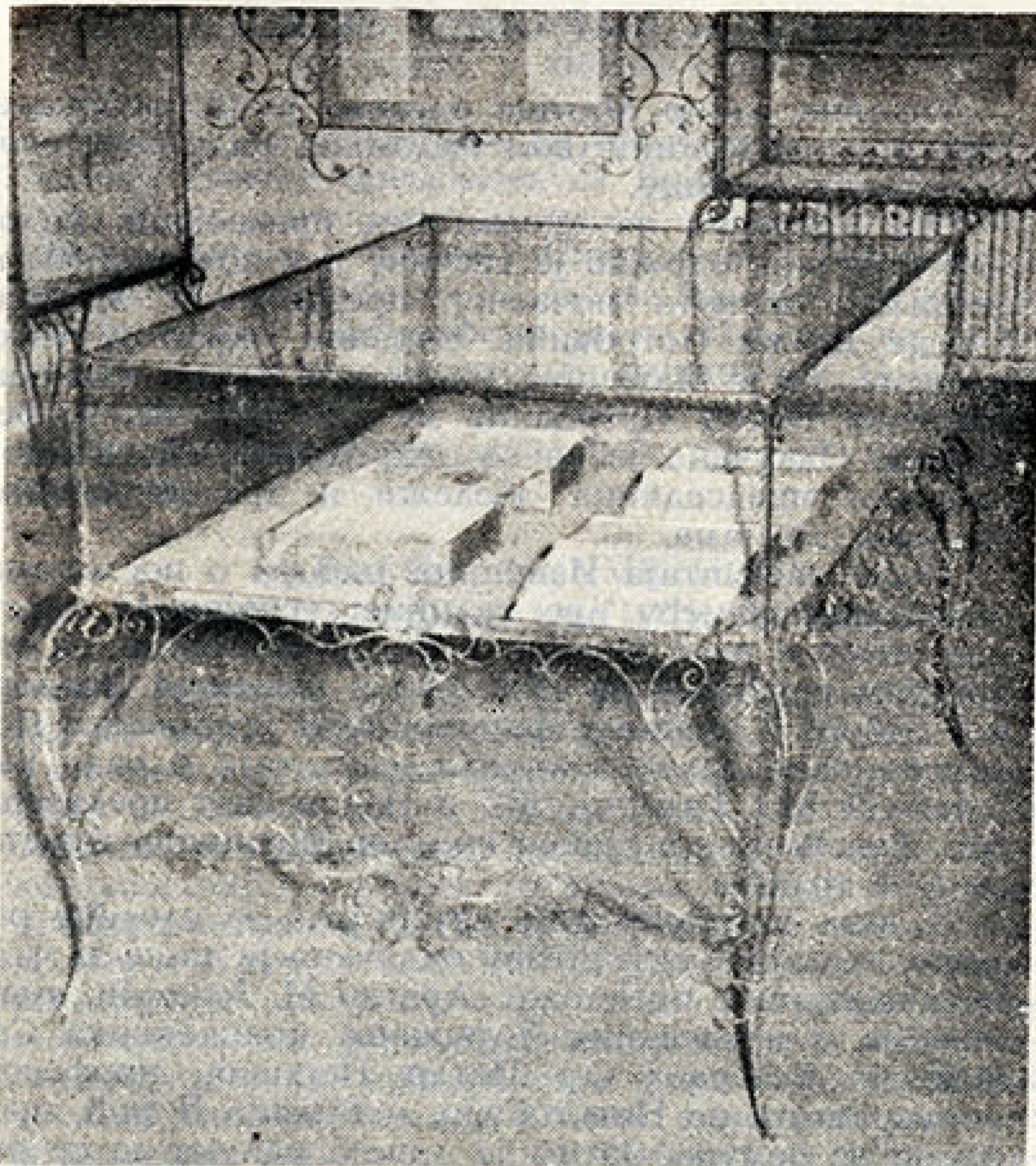
ИЗЛОЖБА »СРПСКА ШТАМПАНА КЊИГА 18. ВЕКА«

Библиотека Матице српске и Народна библиотека Србије организовале су изложбу »Српска штампана књига 18. века« у Новом Саду у Галерији Матице српске. Изложба је свечано отворена 12. октобра 1963. у оквиру прославе 125-годишњице јавног рада Библиотеке Матице српске.

Српске књиге 18. века су биле излагане и до сада, само фрагментарно, никада у толико широком обиму, скоро све, као овог пута. На изложби су приказане књиге из 12 библиотека из земље и иностранства. Укупно је изложено 345 књига, од којих је 300 власништво Библиотеке Матице српске. За ову прилику књиге су позајмљене из Лењинграда, Будимпеште, Београда, Загреба, Љубљане и Сремских Карловаца.

Српске књиге 18. века штампане су ван територије данашње Југославије, изузев књиге Вићентија Ракића: »Жертва Аврамова«, коју је Ф. Андреоли штампао у Котору. Остале књиге штампане су у Римнику, Блажу, Јашију, Венецији, Бечу, Будиму, Лајпцигу и Петрограду.

На изложби су сакупљене многе књиге-уникати. Најстарије изложене књиге су римнички буквари штампани 1726, 1727. и 1734. године, једини примерак војног Регуламента из 1748. године штампан у Блажу. Затим књиге које је резао у бакру Христифор Жефаровић: Описаније града Јерусалима, Привилегије поученије светитељскоје и, знаменита, Стематографија. Дела Доситеја Обрадовића заузимају посебну витрину. Поред свих издања Рајићевих дела, у витринама су била изложена сва четири

Детаљ изложбе књига VIII века

тома Историје славенских народа. Међу значајним књигама на изложби били су и преводи Голдонијевих Трговаца, Дефоовог Робинзона, Мармонтеловог Велизарија, један избор из Еразма Ротердамског и друге. Такође су запажене: Историја о Черној Гори Василија Петровића, штампана у Петрограду 1754. године, једини примерак Физическог сочиненија штампаног у Лајпцигу 1787. године, први уџбеник из математике за српске баке Новаја аритметика Василија Дамјановића, Венеција 1767, Јулинчева Кратка историја, Венеција 1765, као и дела Глигорија Трлајића, Викентија Ракића, Стефана Вујановског, Саве Текелије, Аврама Мразовића и др.

Нарочитом лепотом штампе истичу се књиге штампане у Венецији у штампарији Грка Теодосија, од 1761. до 1776. године.

Илустрације у овим књигама су бакрорези Жефаровића, Орфелина, Мансфелда и др. Највећи део илустрација на изложби представљен је увећаним фотографијама.

Поред књига изложен је и Славено-српски магазин, први часопис који је покренут код Јужних Словена, затим прве новине Србскија новини Маркидеса Пуље, штампане у Бечу 1791. и 1792. године и Славено-србскија вједомости Стефана Новаковића 1792—1794. године.

Поводом изложбе издат је каталог »Српска штампана књига 18. века«, са прилозима: Мите Костића, Рајка Веселиновића, Јована Деретића, Владимира Грујића, Животе А. Михајловића, Лазара Чурчића, Павла Васића и Душице Стошић.

Каталог је богато илустрован репродукцијама књига 18. века, а приложен је и један број новина, фототипско издање огледног броја Славено-српских вједомости од 3. августа 1792. године.

Изложба је у Новом Саду имала преко 4.000 посетилаца. Затворена је 31. октобра и пренета у Београд, где је била отворена од 15. децембра 1963. до 15. јануара 1964.

Вести из Библиотеке

Изашао је »Каталог књига набављених у Библиотеци Матице српске« за прво и за друго полугодје 1962. године. Тиме Библиотека наставља своју традицију започету још 1902. године коју је у разним видовима неговала како је кад било могуће. За разлику од ранијих обавештавања о приновама, овај Каталог бележи све књиге које је Библиотека примила и има задатак да информише и унесе освежење у саобраћају са свима онима којима је књига потребна. Материјал је изложен у око деведесет група на основу децималне класификације и омогућује не само праћење развоја Библиотеке него представља и полугодишњу кумулативну библиографију СР Србије, с обзиром да Библиотека прима обавезни примерак са ове територије.

* * *

1952. године донета је одлука да се формира завичайна збирка Библиотеке у коју улази сав библиотечки материјал штампан на територији Војводине или на било који начин везан за историју и културу Војводине. Формирана од дупликата који су се затекли у Библиотеци, ова збирка је касније попуњавана кад год је постојала могућност: поклонима старих и куповином антикварних књига, што је више или мање зависило од случајности. 1963. године у Библиотеци се приступило систематичнијој набавци и ревизији ове збирке. У скорој будућности она ће бити презентирана као стална изложба књига у просторијама Библиотеке.

* * *

Библиотека Матице српске набавила је фототипско издање Гутембергове 42-редне Библије. С обзиром на цену тог издања — око 560.000 динара — ова набавка је била омогућена подршком новосадских издавача и штампара (Издавачко предузеће Матице српске, Дневник, Форум, Братство-јединство, Будућност) који су за ову сврху одвојили по 100.000 динара. Библија, која спада међу најстарије штампане књиге уопште, први пут је изишла 1455. године и одликује се изванредно лепом штампом. Ово фототипско издање, друго по реду у свету, издао је 1961. године Печнт Бук из Њу Јорка и Њу Церсија у 1.000 нумерисаних примерака — Матичин примерак је обележен бројем 311 — на специјалној хартији, у две свеске. Опрема Библије потпуно дочарава изглед једног од најбољих од четрдесетак сачуваних примерака Гутемберговог издања.

ЧИТАОНИЦЕ БИБЛИОТЕКЕ МАТИЦЕ СРПСКЕ отворене су за читаоце и научне раднике радним данима од 7,30 до 20, а суботом од 7,30 до 13 сати.

ГАЛЕРИЈА МАТИЦЕ СРПСКЕ отворена је за публику: уторком и петком од 17 — 20, средом, четвртком и суботом од 8 — 13, недељом улаз бесплатан од 9 — 13 часова.

Понедељком је затворена.

ОСАМДЕСЕТИ РОЂЕНДАН ВЕЉКА ПЕТРОВИЋА

Дана 5. фебруара 1964. године навршило се 80 година од рођења књижевника Вељка Петровића, академика и почасног председника Матице српске. Слављеника је посетила Матичина делегација на челу са председником Радомиром Радујковим и честитала му јубилеј. У делегацији су били и секретар Књижевног одељења др Милорад Живанчевић, управник Библиотеке Павле Малетин, управник Галерије Миливој Николајевић и одговорни уредник Издавачког предузећа МС Бошко Петровић.

Поводом овог јубилеја Књижевно одељење ће у априлу приредити књижевно вече а Библиотека ће том приликом организовати изложбу дела Вељка Петровића са библиографијом његових радова. Матица ће издати и књигу одабраних извода из критика и есеја о његовом стваралаштву.

ИЗРАДА МОНОГРАФИЈА ПРЕДУЗЕЋА

Крајем јануара одржан је заједнички састанак сарадника на изради монографија неколико новосадских предузећа, редакције и представника Научног одељења. Размотрени су досадашњи резултати, узроци застоја у раду појединих сарадника и рокови за предају још недовршених рукописа. Редакција је до сада прихватила једино монографију о творници завртња »Петар Драпшин« коју су написали Берџ Гал и Љубомир Марковић. Миленко Палић је предао део рукописа о творници сапуна »Албус«, а треба да га доврши до почетка јула о. г. У истом року предаће Бранислав Вранешевић рукопис монографије о Синдикату графичара. Дело је завршено и рукопис о творници свиле »Соња Маринковић«, о којој пишу Божидар Куманов и инж. Слободан Стојковић. Они ће у марту о. г. предати монографију која ће обухватити историјат предузећа од оснивања до 1945. године, а период до 1960. обрадиће екипа сарадника из саме творнице.

СЕДНИЦА УПРАВНОГ ОДБОРА МС

Управни одбор Матице одржао је 18. фебруара 1964. под председништвом Радомира Радујкова своју редовну седницу.

Пре преласка на дневни ред председник Радомир Радујков одржао је свечану реч поводом 80-годишњице живота почасног председника Матице српске Вељка Петровића. Управни одбор је узео на знање да је Матичина делегација од пет чланова посетила Вељка Петровића на дан рођења, 5. фебруара. Одлучено је да се овај јубилеј Матичиног почасног председника обележи и другим јавним манифестацијама.

После извештаја Извршног одбора о пословима обављеним између две седнице, усвојен је текст извештаја о раду Матице у протеклој години са завршним рачунима за 1963, као и извештај Надзорног одбора о прегледу финансијског пословања. Потом су разматрани годишњи извештаји о раду Библиотеке МС, Галерије МС и Издавачког предузећа МС. Такође је прихваћен предлог Матичиног буџета за 1964. годину.

У вези са припремом материјала за следећу редовну годишњу скупштину одлучено је да се за чланове-сараднике предложи: Драган М. Јеремић, књижевник и председник Удружења књижевника Србије из Београда, др Петар Поповић, професор универзитета из Новог Сада, и Бранко Бурић, професор из Земуна. Затим је донета одлука да се редовна скупштина одржи у недељу 22. марта 1964. и утврђен је њен дневни ред.

Саопштење Радног одбора за прославу 100-годишњице пресељења Матице у Нови Сад о досадашњим припремама саслушано је и одобрено, па су затим изабрани чланови Одбора за прославу које са своје стране делегује Матица.

Пошто је саслушан извештај секретара о припремама за састанак о изради термилошких речника заказан за 24. II 1964. у Новом Саду, Управни одбор је расправљао о низу текућих питања. Између осталог донете су одлуке у следећим предметима:

Усвојен је предлог секретара Матице да се наставе разговори о сарадњи који се воде са Издавачким одељењем Народног завода »Осолински« при Пољској академији наука са седиштем у Вроцлаву, с тим да се предвиди сарадња на ширем плану који би обухватао не само издавачки него и друге секторе научног и културног рада којим се бави Матица.

У оквиру сарадње са Српском академијом наука и уметности, на предлог Књижевног одељења, у новоформирану заједничку радну групу за прикупљање и лексикографску обраду грабе из српских књижевних старина изабрани су од стране Матице: др Петар Борњић, као председник Југословенског комитета за израду старословенског речника српске и хрватске редакције, проф. Иванка Веселинов и др Александар Младеновић.

У вези са додељивањем Октобарских награда Општинске скупштине у Новом Саду одлучено је да Матица благовремено достави Одбору за додељивање награда списак радова Матичиних сарадника које је она издала у току године.

Овој седници присуствовали су и чланови Надзорног одбора.

ЗАВРШЕН ПРВИ ТОМ РЕЧНИКА

Заједничка редакција Матице српске и Матице хрватске за израду Речника српскохрватског књижевног језика припремила је за штампу први том овог Речника. Први том ће у ћирилично издању обухватити слова А, Б, В, Г, Д, Ђ, Е, Ж и З, а у латиничком издању слова А, Б, Ц, Ч, Ђ, Д, Џ, Ђ, Е, Ф, Г, Х и И. Оба издања садржаће приближно по 35.000 одредница. Још није дефинитивно одлучено када ће почети штампање.

ПРОСЛАВА 100-ГОДИШЊИЦЕ ПРЕСЕЉЕЊА МАТИЦЕ У НОВИ САД

Ове године навршава се 100 година од како је Матица српска пресељена из Будимпеште у Нови Сад. Њено пресељење је много допринело развоју наше културе у читавој Покрајини а нарочито у Новом Саду. Због тога ће се ова годишњица видније обележити. Предвиђено је да Општинска скупштина и Матица формирају заједнички Одбор за прославу. Матица је већ раније поверила Радном одбору да припреми детаљнији предлог програма прославе.

ОДЕЉЕЊЕ ЗА УМЕТНОСТ НОВО ОДЕЉЕЊЕ МАТИЦЕ СРПСКЕ

На Редовној скупштини Матице српске одржаној 31. марта 1963. године основано је Одељење за уметност. Ново Матичино одељење је формирано са циљем да се створе боље могућности за стручни и научни рад на плану организовањег, комплекснијег и ширег изучавања старије и новије српске уметности. Одељење за уметност, као и Књижевно и Научно, није институтска установа, његови стручни сарадници нису стални службеници Матице српске, па је рад Одељења замишљен као стална координација програмом и планом предвиђених послова, које обављају спољни сарадници а које обједињава Одбор Одељења. Одбор има девет чланова и то: др Павле Васић, др Светозар Радојчић, др Дејан Медаковић који је уједно и секретар Одељења, др Војислав Бурић, др Војислав Кораћ, др Миодраг Коларић, Миливој Николајевић, инж. Милоје Милошевић и Динко Давидов. Одељење има и једног референта који је стални службеник Одељења.

Прихваћено је мишљење да оквирни програм рада Одељења за уметност обухвати све важније појаве из историје српске уметности у целини и без одређених територијалних и хронолошких граница, с тим да тежиште изучавања буде период новије српске уметности (од XVII века).

Планом рада предвиђене су две теме чијим обрађивањем ће Одељење за уметност отпочети своју научну активност: а) Српска уметност од 1459. до 1690. године, б) Српски романтизам.

Осим ових делатности којима ће непосредно руководити, Одељење предвиђа и широку сарадњу са научним радницима који могу дати вредне прилоге изучавањима предвиђеним програмом. У том циљу Одељење је упутило позиве на сарадњу око седамдесеторици стручњака и на овај позив већ добија одговоре заинтересованих научника.

Посебан вид делатности Одељења биће издавање Зборника за ликовне уметности који ће бити расправног карактера и излазити једанпут годишње. Формирано је уредништво које сачињавају: др Дејан Медаковић, главни и одговорни уредник, Динко Давидов, секретар уредништва, др Светозар Радојчић, арх. Милоје Милошевић и др Миодраг Коларић. Материјал за I број Зборника већ је припремљен и ускоро ће бити предат у штампу.

Материјална средства за почетак рада Одељења одобрена су 2. X 1963. из покрајинских фондова за помагање културне и издавачке делатности.

ПРОУЧАВАЊЕ ВОЈВОБАНСКИХ ГРАДОВА

Приводећи крају проучавање морфологије војвобанских градова Научно одељење је почело и припреме за проучавање функције и становништва градова. За финансирање ових истраживања Матица је затражила новчану помоћ од општинских скупштина. До сада су позитивно одговорили: Врбас, Сомбор, Сремска Митровица, Суботица и Вршац. Нису још одговорили: Зрењанин, Нови Сад, Панчево и Рума, а Бечеј је за ову годину одбио помоћ.

ПОЗИВ

на редовну годишњу скупштину Матице српске која ће се одржати у недељу, 22. марта 1964. године у 9 часова пре подне у Новом Саду у Матичној свечаној дворани.

Дневни ред:

1. Отварање Скупштине
2. Избор почасних чланова
3. Извештај о раду Матице у 1963. години
4. Извештај о раду Библиотеке МС, Галерије МС и Издавачког предузећа МС у 1963. години
5. Извештај Надзорног одбора о прегледу рачуна за 1963. годину и давање разрешнице Управном и Надзорном одбору за рад у 1963. години
6. Годишњи план рада и буџет за 1964. годину
7. Накнадни избор чланова-сарадника
8. Саопштење Одбора за прославу 100-годишњице Матичиног пресељења у Нови Сад
9. Предлози чланова.

Позивају се сви чланови Матице српске да Скупштини присуствују.

У Новом Саду, 18. фебруара 1964. године

Управни одбор Матице српске

НАПОМЕНА: Према члану 13. Статута активно и пасивно право гласа на Скупштини имају сви пунолетни чланови (чланови-сарадници, редовни и почасни; оснивачи и добротвори имају иста права као и редовни чланови), а само активно право гласа правна лица преко опуномоћених представника. Скупштина може пуноправно решавати ако је присутно најмање 100 чланова.

Предлози чланова о којима ће се решавати под тачком 9. дневног реда имају се, у смислу члана 16. Скупштинског пословника, поднети Управном одбору најкасније 5 дана пре Скупштине.

НАЈНОВИЈЕ КЊИГЕ

П. Ј. Шафарик (зборник радова о Шафарику).
Цена 1000 дина.

У едицији »Прва књига«:

Саша Вереш, Довиђења у Сиракузи (путописи).
Цена 300 дина.

Радмила Битевић, Оно што се није догодило (песме).
Цена 100 дина.

Фототипска издања у 1963. години

Хиландарски рукописи, цена 1000 дина.
Србскија новине. Годиште 1791. и 1792. у два тома, цена 2500 дина.
Војвођанка у борби (бр. 1—4/1944), цена 400 дина.
Истина (1940—1944), цена 2500 дина.
Глас омладине (1942—1946), цена 2800 дина.

КЊИГЕ И ЧАСОПИСИ У ШТАМПИ

Посебна издања:

Др Теодор Аврамовић, Привреда Војводине (од 1918. до 1929/30)

Др Александар Младеновић, Књижевни језик Јована Рајића

Др Радослав Чурић, Развитак наставе природних наука

Фототипска издања:

Новине српске, 1813. годиште

У едицији »Прва књига«:

Миро Главуртић, Глад (цртежи и проза)

Периодика:

Зборник за друштвене науке, св. 37

Размена ликовних изложби

У току неколико последњих година Галерија Матице српске је приредила неколико изложби свог старијег уметничког материјала у разним градовима наше земље, у Београду, Загребу, Скопју, Суботици итд. Посебна сарадња на плану размене изложби успостављена је са загребачким установама. Тако је пре две године одржана размена изложби са Кабинетом графике Југославенске академије знаности и умјетности. Тада је Галерија Матице српске отворила у Загребу изложбу Српски бакроресци 18. столећа, а Кабинет графике ЈАЗУ у Новом Саду изложбу Низоземска и фламанска графика 16—18. столећа.

Ове године сарадња се наставља са Галеријом града Заграда.

Непознати аутор: Рођење Христово
(на изложби „Иконе фрушкогорских зографа“ у Загребу)

У Загребу — Изложба икона фрушкогорских зографа

Загребачка публика сусреће се први пут са иконама фрушкогорских зографа, са делима тих чудних, анонимних, у правом смислу народних уметника.

Изложба је отворена 21. фебруара на Катаринском тргу у загребачком Горњем граду. На овој изложби загребачка публика и стручњаци имају прилику да виде драгоцену, тек недавно откривену, недовољно познату и недовољно проучену збирку икона из прве половине 18. века. Заступљене су најкарактеристичније иконе појединих зографских група. Изложено је укупно 38 икона, међу којима су најзначајније: три композиције »Недремано око« неколико престоних икона и једна мала збирка целивајућих икона.

Изложбу је отворио управник Галерије МС Миливоје Николајевић после уводне речи руководио-

ца Галерије »Бенко Хорват« Бориса Келемена. 23. фебруара, у једној од изложбених сала кустос Галерије МС Динко Давидов одржао је предавање о историјским и друштвеним приликама у којима су настале изложене иконе, као и о њиховим уметничким особеностима и вредностима. Изложба је затворена 7. марта.

У Новом Саду — Страни сликари из Галерије »Бенко Хорват«

У Галерији Матице српске отворена је 3. марта изложба слика страних мајстора од 14. до 18. века из Галерије »Бенко Хорват« у Загребу. Имамо прилику да видимо леп и врло занимљив избор дела из збирке која је настала заслугом пасионираног страшног колекционара.

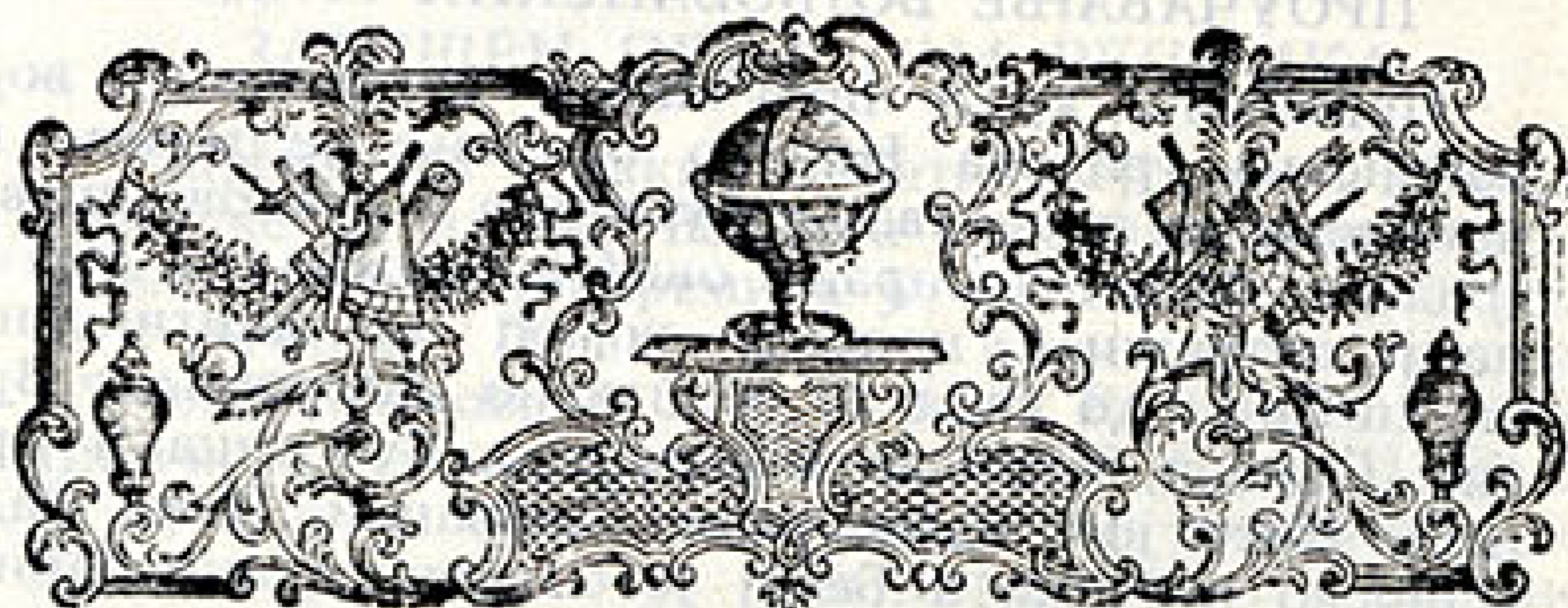
После поздравне речи Миливоја Николајевића, који је истакао да је ова размена изложби само једна у низу предвиђених, о изложбеном материјалу, као и о личности пок. Бенка Хорвата говорио је руководилац Галерије Борис Келемен. На изложби су презентирани 24 дела, махом италијанских мајстора 15, 16. и 17. века. Посебан значај, поред једног распећа из 14. века, имају неки портрети венецијанских сликара 16. века као и једна велика композиција »Поклонство краљева« од Валерија Кастела. Изложба ће бити отворена до 24. марта.

НОВЕ ГАЛЕРИЈСКЕ АКВИЗИЦИЈЕ

Уметничка збирка Галерије Матице српске која данас броји око 2.500 објеката, дела новије српске уметности, из 17—20. века, мада једна од најбогатијих ликовних збирки у земљи, још није комплетна, јер јој недостају дела извесних аутора, односно уметничких епоха, која по свом значају треба да су у њој заступљена. Због тога се, осим досад уобичајеног систематског попуњавања збирке путем одбира понуђеног материјала, прешло и на планско употпуњавање фондова, односно на трагање за потребним материјалом на терену.

У 1963. години учињени су у том смеру први кораци и од појединих приватних колекционара откупљена значајна уметничка дела српске уметности 18, 19. и 20. века. По обиму и значају, један од најкрупнијих откупа ове врсте је велики број цртежа и литографија Анастаса Јовановића, набавка једне групе целивајућих икона 18. века међу којима има радова Теодора Чешљара и Јована Исајловића, као и откуп две изванредне композиције Паје Јовановића које знатно употпуњују његов опус заступљен у галеријском фонду.

Новина у откупној политици Галерије у 1963. години су две откупне награде, које су добили: Михајло Петров за изложбено графичку на љубљанском графичком бијеналу, и Стојан Белић за цртеж заступљен на I тријеналу савременог југословенског цртежа у Сомбору.

РАЗНЕ ВЕСТИ

У Српској академији наука и уметности у Београду одржан је 11. јануара 1964. године други заједнички састанак Извршног одбора Академије и Матице српске. Од стране САНУ састанку су присуствовали председник др И. Бурчић, потпредседник В. Глигорић, секретар др М. Бартош, секретари одељења др К. Тодоровић, др Б. Лазаревић, др Ј. Тадић, др В. Бурић, затим чланови одељења др М. Луковић, др С. Радојчић, др С. Рајичић, др Д. Павловић, као и административни секретар Академије Н. Мацаревић, а од стране Матице председник Р. Радујков, потпредседник А. Шевић, секретар Ж. Милосавић, секретари одељења др М. Живанчевић, др Д. Медаковић и управник Рукописног одељења Ж. Бошков. Том приликом утврђено је које ће се мере предузети да се предвиђена сарадња у 1964. години што потпуније остварује.

* * *

24. фебруара одржан је први састанак заједничке комисије Матице и Српске академије наука и уметности која треба да проучи питање проширења акције проучавања градова. Састанку су присуствовали арх. Бранислав Којић и др Милосав Лутовац у име Академије и др Бранислав Букуров у име Матице. Комисија је саслушала реферат о Матичином досадашњем раду на проучавању војвођанских градова а после разговора у Академији донеће се одлука да ли ће акција проучавања градова бити проширена и на градове Уже Србије.

* * *

На седници 15. фебруара Одбор Научног одељења доделио је помоћ за теренска истраживања: др Браниславу Русићу, професору етнологије на Филозофском факултету у Скопљу одобрено је 40.000 динара за етнолошка испитивања Вугара у Банату, а др Рајку Веселиновићу, научном сараднику Градског музеја у Београду и др Браниславу Букуровом, професору универзитета у Новом Саду пружена је помоћ од по 15.000 динара за проучавање Остојића.

* * *

25. фебруара одржан је редовни састанак редакције за Историју југословенске књижевности, на коме су учествовали представници трију матица и југословенских универзитетских центара. Председавајући др Бошко Новаковић обавестио је присутне да је рад на Историји књижевности одмакао, прихваћен је огледни текст и размотрени су још неки проблеми техничке природе у вези са радом на Историји. На овом састанку било је речи пре свега о периодизацији наше књижевности данас у чему је постигнута пуна сагласност. Предвиђа се да Историја угледа света 1966. године, у 4 тома.

* * *

Др Јован Искруљев поклонио је Рукописном одељењу Матице српске заоставштину др Паје Радосављевића, која садржи 380 докумената и писама, 60 штампаних и 5 необјављених предавања Паје Радосављевића, 18 фотографија, 349 писама упућених Паји Радосављевићу и већу количину његових бележака на листићима. Поклоњену збирку Рукописно одељење је употпунило и откупом већег броја писама и других материјала Паје Радосављевића.

* * *

Рукописно одељење Матице откупило је свеску рукописних бележака Васе Стајића, тзв. Црвену свеску.

* * *

Децембра 1963. расписан је конкурс за Бранкову награду за 1964. годину.

Награде ће бити проглашене и уручене 15. марта ове године.

Непознати аутор: „Полексија Пл. Чокић“
(за изложбу „Портрет код Срба“ у XVIII веку)

ПРИПРЕМА СЕ ИЗЛОЖБА »ПОРТРЕТ КОД СРБА У XVIII ВЕКУ«

Прославу стогодишњице пресељења Матице српске из Пеште у Нови Сад у 1964. години употпуниће Матичина Галерија изложбом »Портрет код Срба у XVIII веку«.

На овој изложби коју Галерија припрема већ дуже време, биће заскупљени најквалитетнији српски портрети XVIII века, из галерија, музеја и приватних колекција у нашој земљи, као и већи број архијерејских портрета, власништво Српске православне цркве. Значај ове изложбе је првенствено културно-историјски, јер су портретисане махом значајне личности које су мање или више имале удела у формирању политичког, верског и културног живота нашег XVIII века. — Да споменемо најпре, представнике нашег вишег клира. Њихових је портрета сачувано највише, јер су најчешће прављени у више реплика. Затим, ту су представници нашег новог племства, чијих је портрета сачувано релативно мало, а од којих као значајније спомињемо групу портрета арадске породице Текелија. Најзад, портретисани су и многобројни угледни грабани, представници војног staleжа — махом виши официри, и што је за нас од посебне важности, први културни људи тога времена као Јован Рајић и Доситеј Обрадовић. Са формалне стране, то су углавном репрезентативни, парадни портрети, често врло великих димензија, у духу позно барокне уметности, која је у то време владала у западној Европи.

Пропратни каталог ове изложбе обухватиће поред посебне студије и комплетан попис свих сачуваних српских портрета XVIII века, укључујући и реплике, и то како из наше земље, тако и постојећи материјал из Мађарске и Румуније.

Најновији зборници Матице српске

Зборник за књижевност и језик, књ. 11

Садржај:

Светозар Матић, Из историје нашег стиха
Борђе Сп. Радојичић, Југословенска средњевекска књижевност

Др Лазар Мирковић, Да ли је реч баръсамелениъ на крају Мирослављева евађеља име?

Лазар Чурчић, Сведочења Саве Текелије о пословицама у Срба

Извештај о доживљајима Симеона Степанова Пишчевића (Ш)

Др Иштван Пот, Песмарица Јована Пачића

Живојин Бошков, Покретање Јавора

Лазар Чурчић, Српскохрватске народне пословице Михаила Бојација

Др Славко Гавриловић, Школовање Адама Драгосављевића

Др Миховил Томандл, Неколико података за биографију Васа Живковића

Теодора Петровић, Змај и Бранко

Др Павао Галић, О неким талијанским пријеводима пјесама Бранка Радичевића у далматинским периодима

Божидар Ковачек, Лаза К. Лазаревић у дневнику Јована Ђорђевића

Др Милорад Живанчевић, Пољаци према Шенои Јован Деретић, Славено-сербскиј магазин (фото-типско издање Матице српске)

Др Милорад Живанчевић, др Крешимир Георгијевић, Шеноини погледи на књижевност

Др Милош С. Московљевић, О речнику Српске академије наука

(Теодора Петровић), Милан Јаковљевић, некролог

Ускоро излази

Зборник за филологију и лингвистику, књ. 6

Садржај:

Michael Samilov: Laryngeals and Vocalic Quality in Common Slavic

Др Милка Ивић: Репертоар синтаксичке проблематике у српскохрватским дијалектима

Dr Pavle Ivić i Ilse Lehiste: Prilozi ispitivanju fonetske i fonološke prirode akcenata u savremenom srpskohrvatskom književnom jeziku

Далибор Брозковић: О фонетској транскрипцији у српскохрватском дијалектолошком атласу

Др Божидар Фишка: Лексички проблеми у топонимастици

Проф. др Жарко Муљачић: Сувремена дијалектологија и етимологија

Др Берислав М. Николић: Глаголски акценат у мачванском говору

Стјепан Секереш: Говор осјечких Срба

Јован Кашић: О Јекавском говору Великог Грњевца, села југоисточно од Вјеловара

Др Александар Младеновић: Слово Ѕ пре Вука

Зузана Тополинска: У току су радови над атласом лужичких дијалеката

Драгољуб Јеремић: Гњецав, гњетав

Dr Milka Ivić: Dr František Korečny, Zklady české skladby, Statne pedagogické nakladatevství, Praha 1962, str. 359

Dr Zarko Muljačić: Roger Lee Hadlich the Phonological of Vegliote

Др Асим Пецо: Ст. Стопков: Увод у Блгарската фонетика, Друго поправљено издање, Софија 1961, 3-202

Др Асим Пецо: Обрад Недовић — Дикција, Савремена школа, Београд 1960, стр. 5-152

Jovan Kašić i Naylor Kenneth: Prilozi bilbiografiji jugoslovenske lingvistike na strani (za period 1958—1962)

Зборник за друштвене науке, св. 35

Садржај:

Др Јосип Мирнић, Мађарска окупација југословенских земаља

Шандор Вег, Систем немачке окупационе власти у југословенском Банату

Петар Вукелић, Окупациона власт и систем националне дискриминације у Срему за време „Независне државе Хрватске“

Јованка Петковић, Акција Виктора Томића

Звонимир Голубовић, Рација јануара 1942. у јужној Бачкој

Др Арпад Лебл, Аграрна политика окупатора у Бачкој, Барањи и Међумурју 1941—1944.

Зборник за друштвене науке, св. 36

Садржај:

Берђ Гал, Тактика јединственог фронта у истраживањима 1935. године у Војводини

Љубица С. Јанковић, Играње за мртве у Југославији

Инж. Драгица Рогоћ, Прилог економско-историјском истраживању топономастике

Срета Пецињачки, Србијанске избеглице у Белегишу 1788—1790

Срета Пецињачки, Стари Бановци до краја XVIII века — Насеље и становништво

Светолик Суботић, Црквени спор између белоцркванских Срба и Румуна у XIX веку

Лазар Чурчић, Популарност и неки проблеми ширења Епитома Дионисија Новаковића

Миливој Јовановић, Стипендисте Закладе Георгија-Боке Стерије Поповића — Прилог нашој културној историји

Др Милан П. Костић, Др Стеван Симеонович — Чокић

Др Арпад Лебл, Нова мађарска литература о „десном крилу плана Барбаросе“ у Југославији

Др Арпад Лебл, Три политичка писца старе Угарске

Живко Видак, Иван Јакшић: Срби у Столном Београду (Издање Војвођанског музеја, Прилози и грађа, Нови Сад 1962, страна 184)

Ускоро излази

Зборник за природне науке, св. 25

Из садржаја:

Др Марко Милосављевић, Аномалије у појави пролећних мразева у Србији

Др Н. Милојевић и Ј. Спирић, Хидрохемијске карактеристике и хидрохемијски режим подземних вода у Војводини

Др Сима Грозданић, Инстинкт изградње трутовског саћа

Др Сима Грозданић и Видоје Радивојевић, Појава полигиније код галске осе (*Polistes gallicus*)

Инж. Стеван Јевтић, Утицај дубине орања, количине и дубине уношења минералних ђубрива на морфолошке и биолошке особине кореновог система код озиме пшенице

Др Јосип Ковачевић, Однос микро и мезорелефа долињских и мочварних травњачких заједница Хрватско-славонског међуречја

Др Живојин Гавриловић, О броју еозинофилних леукоцита у периферној крви при директном и индиректном бројању

Инж. Лазар Стојковић, Јубилеј „Архива за пољопривредне науке“

Мира Тимотијевић, „Југославија“ — Економски и друштвени развој

Инж. Круна Мишковић, Приказ Летописа научних радова Пољопривредног факултета, бр. 5, 1961.

Најновија издања Матице српске

ИЗДАВАЧКО ПРЕДУЗЕЋЕ МАТИЦЕ СРПСКЕ — НОВИ САД, Три Свештозара Марковића 2

НАЈНОВИЈЕ, XIII КОЛО БИБЛИОТЕКЕ »СРПСКА КЊИЖЕВНОСТ У СТО КЊИГА«

Објављено је најновије, XIII коло Библиотеке »Српска књижевност у сто књига« са нових пет књига. Овим књигама број до сада објављених попео се на 65 — од 100 предвиђених, чиме је, у ствари, две трећине овог значајног издавачког потхвата, који је пре шест година предузела Матица српска у сарадњи са Српском књижевном задругом, остварено. Редакциони одбор Библиотеке (чланови: Иво Андрић, Живојин Бошков, Војислав Бурић, Младен Лесковац, Душан Матић, Живан Милисавац, Борислав Михајловић, Бошко Петровић и Живорад Стојковић) одређено је дефинитивно и састав пре осталих 35 књига и избор аутора који ће бити уврштени у библиотеку. На тај начин, будући да су све преостале књиге у припреми, има много изгледа да ће библиотека бити завршена тачно према предвиђеном плану, у мају 1967. пошто ће и даље излазити у два кола годишње, сваког маја и новембра, увек са по пет нових књига.

У најновијем колу библиотеке објављене су следеће књиге:

ПРИПОВЕДАЧИ, I, II. У ове две књиге проф. др Бошко Новаковић уврстио је избор српских приповедача (од Богобоја Атанацковића до Драгише Васића и Душана Радића) који у библиотеци нису добили своју посебну књигу. Проф. Новаковић написао је, уз прву књигу, и опсежан предговор о развоју српске приповетке под насловом »Тренуци приповетке«, давши исто тако и биографске податке о уврштеним ауторима, о библиографији њихових дела и најважнијој литератури о њима.

Богдан Поповић: **ОГЛЕДИ И ЧЛАНЦИ ИЗ КЊИЖЕВНОСТИ.** Избор из есејистике и књижевне критике Богдана Поповића: Младен Лесковац. Предговор: Драган М. Јеремић.

Слободан Јовановић: **ПОРТРЕТИ ИЗ ИСТОРИЈЕ И КЊИЖЕВНОСТИ.** Избор и предговор: Живорад Стојковић.

Оскар Давичо: **СУНОВРАТИ.** Избор и предговор: Раде Константиновић.

Формат: 140x205 мм. Бездрвна хартија. У платну са заштитним омотом. Књижевна цена (за комплет од пет књига) 4000 динара. Библиотека »Српска књижевност у сто књига«

XIV коло, у мају 1964:

1. ПЕСНИЦИ, I (Избор и предговор: Бошко Петровић)
2. Михајло Лаалић: **ЗАО ПРОЉЕБЕ,** роман (Предговор: Драган Јеремић)
3. **АНТОЛОГИЈА СТАРИЈЕ СРПСКЕ ПОЕЗИЈЕ** (Избор и предговор: Младен Лесковац)
4. Добрица Ђосић: **КОРЕНИ,** роман (Предговор: Светлана Велмар-Јанковић)
5. **ИЗБОР МЕМОАРА** (Избор: М. Павић)

НОВИ САД. Монографија, богато илустрована, о историји главног града Војводине са кратким биографијама личности културног, јавног и политичког живота које су рођене, живиле или радиле у Новом Саду. Саставили: Бошко Петровић и Живан Милисавац. Цена 2.000 динара.

Кнут Хамсун:

ПРИГУШЕНА СВИРКА

Под насловом »Пригушена свирка« у овој књизи објављена су, у ствари, два краћа романа истакнутог норвешког писца Кнута Хамсуна, добитника Нобелове награде, и то: »Под јесењом звездом« и »Луталица свира са сордином«. Мит о луталици, о човеку неспутаном просторним и друштвеним обавезама и везаностима — тај мит тако привлачан у модерној литератури — имао је у Кнуту Хамсуну једног од раних тумача.

Цена 1000 динара.

ХОМЕРОВА ОДИСЕЈА

У препеву др Милоша Бурића

Хомерова **Одисеја**, једно од најзначајнијих дела светске књижевности, први пут је објављено у српском преводу 1881. године, пре више од осам деценија. То је био превод у прози др Панатоја Папакостопулоса, тада професора гимназије у Београду, који је — у недостатку другог превода — прештампан чак и 1950. У препеву Томе Маретића први превод **Одисеје** (у Загребу) појавио се 1882. године, дакле годину дана после појаве београдског издања. Матичино издање **Одисеје** појављује се сада у препеву са старогрчког нашег најпознатијег хеленисте и угледног писца и преводаца, академика др Милоша Бурића, који је нашој јавности добро познат не само по великом броју својих оригиналних радова, чланака, расправа и студија из области књижевности и филозофије, него, и нарочито, по својим значајним преводима чувених античких писаца. У преводима др Бурића објављена су код нас дела Есхила, Софокла, Еурипида, Херодота, Тучидада, Ксенофона, Платона, Аристотела, Плутарха, затим Паусанија, Аријана, Лукијана, Сенеке и других античких писаца и филозофа.

Дванаест хиљада стихова **Одисеје** др Бурић је превео у јамбу. Уз свој превод, који је снабдео потребним коментарима и објашњењима, он је написао и опсежан предговор.

Формат: 140x205 мм. Страна 584. Бездрвна хартија. У платну са заштитним омотом. Библиотека »Ствараоци и дела«. Цена 2.400 динара.

Павле Угринов:

ИСХОДИШТЕ

Приповедач и песник Павле Угринов нашао је у овој својој збирци приповедака из живота београдске периферије и свој специфичан језик изражавања.

Формат: 135x205 мм. Бездрвна хартија. У платну са заштитним омотом. Библиотека »Данас«. Цена 900 динара.

Најновија издања

Х. Д. Ф. Кито: ГРЦИ

Професор Х. Д. Ф. Кито је данас један од најистакнутијих европских хелениста. Професор грчког на Универзитету у Бристолу, он је досад објавио неколико књига о грчкој цивилизацији и литератури. Његова књига **Грци**, писана лако и занимљиво за широку читалачку публику, преведена је на многе језике. У њој је пред читаоцем оживљена једна цивилизација која је била на челу светске цивилизације пуних пет столећа.

Формат: 140x205 мм. Бездрвна хартија. У полуплатну. Библиотека «Корист и разонода». Цена 1.300 динара.

Томас Ман:

НОВЕ СТУДИЈЕ

У овој књизи објављене су четири Манова есеја: «Грци о Гегу» (као увод за један амерички избор Гегових дела), «Достојевски — са мером» (као увод за један амерички избор Достојевских приповедака); Ничеова филозофија у светлости нашега искуства; Јосиф и његова браћа.

Сава Јосиф:

ДЕЧЈА ЕНЦИКЛОПЕДИЈА

Ово је четврто, најновије пуњено издање ове прве књиге своје врсте код нас — енциклопедије за најмлађе читаоце којима је аутор на један лак и приступачан, а притом и забаван начин објаснио око хиљаду и пет стотина појмова из разних грана науке (географије, астрономије, физике, хемије, биологије, зоологије, ботанике), технике, привреде, уметности, спортова итд. Искрпљеним ранијих издања књига је дошла до руке десетина хиљада наших најмлађих читаоца који у њој налазе све што их интересује (по азбучном реду): од авиона до шимпанза и шума. Књига је лепо илустрована. Има 124 илустрације, од којих 21 у више боја.

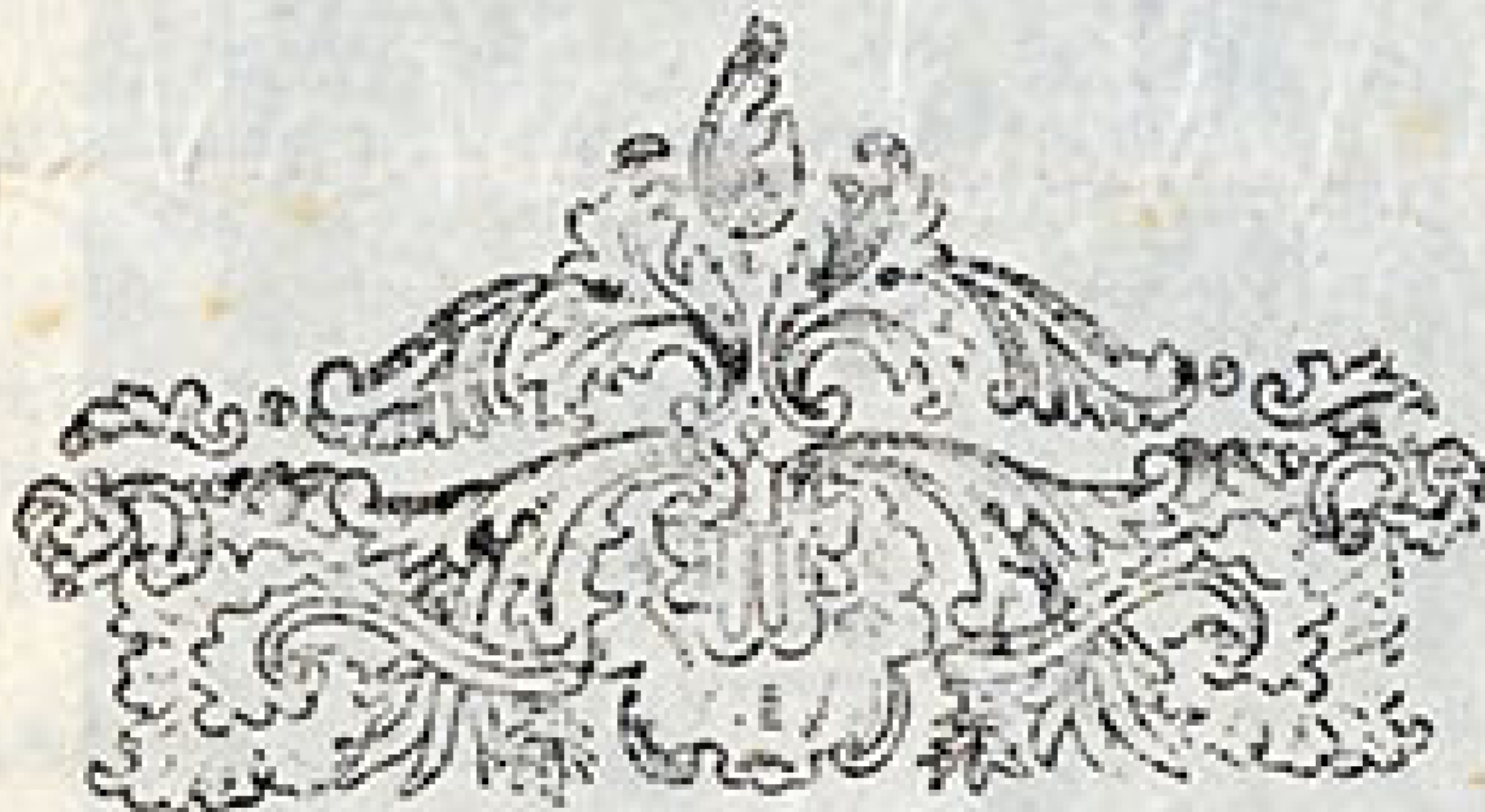
Формат: 240x350 мм. Офсетна хартија. Тврд повез са лакираним корицама у више боја. Цена: 1.800 динара.

Поручбине: ИЗДАВАЧКО ПРЕДУЗЕЋЕ МАТИЦЕ СРПСКЕ, Нови Сад, Трг Св. Марковића 2. Тек. рачун код НБ у Новом Саду: 151-11-1-257.

Алија Исаковић:

СУНЦЕ О ДЕСНО РАМЕ

Ово је роман једног младог нашег писца о геолозима-истраживачима урана у Југославији. Овај оригинални роман не исцрпљује се само новином теме, јер то, заправо, и није књига о истраживачима колико о младим људима — вршњацима нове Југославије — и њиховом начину живота. То је роман о младићима који, са Гајгеровим бројачем у руци, обилазе све крајеве наше земље, села-кајући се из места у места, из логора у логор, проводећи у исти мах херојски и помало чергарски живот, у којем се преплећу супротности самоће и другарства, љубави и брзих растанака. на 1.000 динара.

У С К О Р О И З Л А З И...

Луј Далмас: **ТАЈНЕ МОДЕРНЕ МЕДИЦИНЕ**. Литерарно написана књига о болестима које угрожавају модерно човечанство и савременој медицини која настоји да их савлада. Прави водич кроз тајанствене путеве савремене медицине. Библиотека «Корист и разонода». Превела с француског: Ксенија Томашев.

Луј Арагон: **ОРЕЛИЈЕН, I-II**. Роман из париског живота између два рата, у нашем издању у две књиге. Превео с француског Живојин Живојновић.

Милош И. Бандић: **ИВО АНДРИЋ: ЗАГОНЕТКА ВЕДРИНЕ**. Књижевна студија о литерарном опусу нашег првог нобеловца. Библиотека «Данас».

Никола Петровић: **МИЛЕТИ-БЕВО ДОБА**. Историјски чланци и расправе о Светозару Милетићу и политичким и друштвеним приликама Војводине из недавне прошлости. Ван серија.

Милорад Живанчевић: **ИВАН МАЖУРАНИЋ**. Прва биографија о животу и раду аутора «Смрти Смаил-аге Ченгића». Ван серија.

Божидар Ковачек: **ЈОВАН БОРБЕВИЋ**. Биографска књига о Јовану Борбевевићу, писцу, публицисти и оснивачу првог сталног националног театра у Срба.

Из нашег плана за 1964. годину

Сабрана дела Исидоре Секулић:
ЗАПИСИ
АНАЛИТИЧКИ ТРЕНУЦИ
ГОВОР И ЈЕЗИК
ИЗ НАШЕ КЊИЖЕВНОСТИ, I
ИЗ НАШЕ КЊИЖЕВНОСТИ, II
СЛУЖБА

Сабрана дела Вељка Петровића:
О УМЕТНОСТИ И
УМЕТНИЦИМА
КЊИГА СТИХОВА

Набавите књиге из наших серија:

»САВРЕМЕНИЦИ«
»ДАНАС«
»ПОПУЛАРНИ РОМАНИ«
»КОРИСТ И РАЗОНОДА«
»СТВАРАОЦИ И ДЕЛА«
»МОЗАИК«

СВА НАША ИЗДАЊА
можемо добити и на вишемесечну
ошлайку.

Ближа обавештења:
ИЗДАВАЧКО ПРЕДУЗЕЋЕ МС
Комерцијално одељење
Нови Сад, Трг Св. Марковића 2
Телефон 33-51

Издаје: МАТИЦА СРПСКА, Нови Сад. За издавача: Живан Милосавић, Нови Сад, Августа Цесарца бр. 5.

Овај број уредио Живко Боаров. Сарадници у овом броју:

Л. Атанацковић, Ж. Боаров, Б. Букуров, Д. Вртунски, В. Вучковић, Д. Давидов, З. Давидов, М. Живанчевић, М. Котрошан, О. Микић, О. Небригић, Ј. Николић, С. Трећаков.

Минимали: из књига XVIII века